

Trump, toll og sjømat – uke 32

Nå har USA, gjennom presidentordren "[*Further Modifying the Reciprocal Tariff Rates*](#)", signert 31. juli, innført landsspesifikke, *gjensidige* tollsatser for en rekke handelspartnere, inkludert Norge. For norsk sjømateksport betyr dette at en ny tollsats på 15 prosent er gjeldende fra 7. august.

Det er en uklar og raskt omskiftelig situasjon hvor USA ensidig sitter på beslutninger, detaljer og kommunikasjon. Vi må ta utgangspunkt i den til enhver tid tilgjengelig informasjon. På dette grunnlaget har vi forsøkt å gi best mulige avklaringer og vurderinger som vi formidler videre.

I denne større oppdateringen serverer vi deg fire temaer som er særlig relevante nå:

1. Forklaring på hvordan tollsatser «stackes» (Stacking)
2. Oversikt over **gjeldende tollsatser**
3. Status for **Norges konkurrenter sine tollsatser** for de ulike sjømatartene
4. Noen refleksjoner rundt opprinnelse og hvordan det påvirker av **bearbeiding** av sjømat

1. Hvordan stables tollsatser? («Tariff Stacking»)

Selv om mange land nå har fått sine «gjensidige» tollsatser er et viktig poeng i det nåværende amerikanske tollsystemet at flere tollsatser kan legges oppå hverandre. Dette kalles i denne sammenhengen for «*stacking*».

For de landsspesifikke (gjensidige) tollsatsene anses disse fra amerikansk side i de fleste tilfeller som en tilleggstoll, altså kommer de i tillegg til **ordinær tollsats** – også kjent som **MFN-tollen** (Most Favored Nation). Dette gjelder med mindre et unntak er spesifisert, typisk gjennom egne avtaler.

For sjømat betyr det at den ordinære tollsatsen alltid ligger i bunnen, og at eventuelle **tilleggstollsatser** – for eksempel de nye **gjensidige tollene**, som trådte i kraft 07.august – kommer i tillegg. Har produktet eller landet også andre tillegg, som antidumpingavgift eller særtiltak, kan disse legges til de to første.

Summen av alle gjeldende satser utgjør den totale tollen. Dette gjelder også for **Norge**, hvor **15 prosent** landsspesifikk tollsats vil i praksis være en tilleggstoll til **ordinær tollsats**.

De fleste norske produkter hadde 0 – får nå 15 prosent

I den amerikanske tolltariffen har likevel de fleste sjømatprodukter fra før nulltoll, så i de fleste tilfeller vil tollsats for disse produktene nå ligge på **15 prosent**. Det aller meste av norsk sjømat som i dag går til USA er i denne kategorien: 0 prosent MFN + 15 prosent «ny» toll.

Likevel finnes det produkter som tidligere hadde en MFN-sats over nulltoll – typisk er dette produkter med økt bearbeidingsgrad.

- Et eksempel er røkt laks som har en ordinær tollsats på 5 prosent. Når en legger på **Norges tollsats på 15 prosent** betyr det at tollsatsen ved import blir **20 prosent totalt**.
- Et annet eksempel er kjøtt fra taskekrabbe som har en MFN-toll på 7,5 prosent, og som nå vil få en total tollbelastning på **22,5 prosent** gjeldende for norske produkter.
- Tilsvarende gjelder andre sjømatprodukter som marine oljer, der de fleste tidligere lå på nulltoll og nå får 15 prosent.
 - Unntak finnes, som olje av fiskelever som har 2,5 prosent toll i ordinær tollsats nå får **17,5 prosent**.

Et annet eksempel på «stacking» er tollsats på varer fra **Kina**, som har flere tiltak rettet mot seg. I deres tilfelle vil vi se følgende stabling av tollsatser: MFN-sats + 10 prosent «Fentanyl-toll» + 20 prosent gjensidig toll + 25 prosent section 301-toll -> **55 prosent tollsats** for varer som i utgangspunktet har null prosent i ordinær tollsats. Dette gitt at de ikke er omfattet av andre tiltak eller unntak.

Unntak i avtalen med EU

Et eksempel på et unntak fra stacking er avtalen USA har inngått med EU: Den avtalen spesifiserer at EU sin nye tollsats (15 prosent) gjelder dersom ordinær toll var lavere enn 15 prosent. Dersom ordinær toll var høyere 15 prosent, vil den være gjeldende fremdeles. Med andre ord: **Høyeste sats gjelder**.

Sjømatrådet kjenner ikke per i dag til andre unntak fra stacking i forbindelse med de landspesifikke gjensidige tollsatsene. Merk at flere av avtaletekstene til avtalene USA har inngått så langt ikke er publisert per i dag.

Ta gjerne kontakt med oss på insight@seafood.no dersom du er usikker på hvilken tollsats ditt produkt/produkter vil møte til USA.

2. Oversikt over gjeldende spesifikke tollsatser

Tabellen gir viser gjeldende tollsatser for sjømat til USA for utvalgte sjømatproduserende og -eksporterende nasjoner og selvstyrte områder. Merk at «Stacking» kan komme i tillegg til dette, som beskrevet ovenfor, avhengig av produkt.

0%	10%	15%	Annet
Canada*	Chile	Norge	Kina (inntil 55%)**
Mexico*	Færøyene	EU	
	Storbritannia	Island	
	Grønland		

*Canada og Mexico har unntak fra en varslet tollsats på 35 prosent grunnet frihandelsavtalen **USMCA** – CBP har så langt ikke nevnt andre handelsavtaler som har unntak.

** Kina har fortsatt en tollsats på 30 prosent for produkter som ikke omfattes av Section 301-tariffene på ytterligere 25 prosent. Det betyr at mye sjømat, med noen få unntak, fortsatt ilegges en samlet tollbelastning på opptil 55 prosent.

Ifølge [Det hvite hus](#) er unntaket tilknyttet USMCA-avtalens vareomfang fremdeles gjeldende, og [veilederen fra CBP](#) omtaler varelinjene som unntas (side 4-10 for varer klassifisert i kapittel 3) i avtalens «[US Tariff Schedule](#)». Dermed må canadisk sjømat fremdeles regnes som tollfri inn til USA.

3. Norges konkurrenter i det amerikanske markedet får et fortrinn

De ulike nasjonenes tollsatser gir konkurransefortrinn for ulike arter. Her følger sammenstillinger av de viktigste artene som påvirkes av det nylig innførte tollregimet, i relasjon til konkurrerende eksportnasjoner.

Denne viser hvert lands markedsandel (både i volum og verdi), og belyser dermed konkurranseforholdet og hvilke land som relativt sett får størst fortrinn av de nye tollsatsene. For enkelte arter vil konkurransebildet endre seg mer, og for enkeltsekskaper med tung eksponering mot USA vil differansen mellom Norge og andre leverandører kunne bli mer utslagsgivende.

Oversikten baserer seg på 2024-tall og gir et overordnet konkurransebilde for utvalgte arter til det amerikanske markedet.

Laks og ørret

		Norge 15%	Canada 0%	Chile 10%	Færøy -ene 10%	Storbri -tannia 10%	Island 15%	EU 15%
Laks til USA	Markedsand del volum	16%	17%	48 %	5 %	4 %	1 %	8%
	Markedsand del verdi	18%	11%	49%	5%	4%	1 %	11%
Ørret til USA	Markedsand del volum	42%	3%	26%	0%	3%	0%	1%
	Markedsand del verdi	44%	2%	27%	0%	3%	1%	1%

Hvitfisk

Til USA		Norge 15%	Canada 0%	Færøy -ene 10%	Grøn -land 10%	Storbrt annia 10%	Island 15%	EU 15%	Kina 55%
Torsk til USA	Markedsa ndel volum	4%	5%	0%	2%	0%	18%	3%	54%
	Markedsa ndel verdi	3%	5%	0%	2%	0%	26%	4%	48%
Hyse til USA	Markedsa ndel volum	14%	6%	6%	0%	0%	27%	0%	42%
	Markedsa ndel verdi	9%	5%	4%	0%	0%	46%	0%	33%
Kveite til USA	Markedsa ndel volum	8%	76%	1%	0%	0%	0%	3%	3%
	Markedsa ndel verdi	8%	80%	1%	0%	0%	0%	3%	3%
Blå- kveite til USA	Markedsa ndel volum	20%	33%	2%	24%	0%	0%	17%	1%
	Markedsa ndel verdi	20%	31%	2%	24%	0%	0%	20%	1%

Skalldyr

		Norge 15%	Canada 0%	Island 15%	Grønland 10%	Argentina 10 %	EU 15%	Kina 55%
Snøkrabbe til USA	Markedsandel <i>volum</i>	7%	90%	0%	2%	0%	0%	0%
	Markedsandel <i>verdi</i>	6%	89%	0%	2%	0%	0%	0%
Kongekrabbe til USA	Markedsandel <i>volum</i>	20%	0%	0%	0%	55%	2%	2%
	Markedsandel <i>verdi</i>	34%	0%	0%	0%	45%	0%	2%
Kaldtvannsreker til USA	Markedsandel <i>volum</i>	1%	82%	0%	0%	11%	6%	0%
	Markedsandel <i>verdi</i>	1%	79%	0%	1%	12%	7%	0%

3. Hvilken gjensidig tollsats blir gjeldende – og hvor kommer fisken fra? Bearbeiding og endring i opprinnelse

Med dette bakteppet blir varens opprinnelse avgjørende for å fastslå hvilken tollsats som vil bli gjeldende. Sjømat blir ofte videreforedlet i et annet land enn der den opprinnelig er fanget eller oppdrettet.

Da er det opprinnelsesreglene som avgjør hvilken tollsats som skal gjelde ved import til USA. Eksempelvis er det en del norsk laks som prosesseres i EU før eksport til USA. Skal da Norges eller EU sin tollsats gjelde? Det er opprinnelseslandet, *slik det fastsettes etter amerikanske regler*, som definerer endelig tollsats.

USA har opprinnelsesregler som gjelder for alle varer – inkludert sjømat – med mindre det foreligger en handelsavtale som angir egne opprinnelseskrav.

Siden de nylige presidentordrene, avtalene og tolltiltakene så langt ikke er knyttet til egne opprinnelsesregler, legger Sjømatrådet til grunn i vår forståelse at det vil være de ikke-preferensielle opprinnelsesreglene som gjelder inntil videre.

Det kan imidlertid komme ytterligere avklaringer til avtalene som så langt er inngått, eller tolkningsveiledninger fra U.S. Customs and Border Protection (CBP) knyttet til hvordan opprinnelse skal forstås i denne sammenhengen. CBP sender ut oppdatering til interessenter via systemet [CSMS](#).

3.1 Opprinnelsesregler for produkter med ikke-preferensiell opprinnelse

For å vurdere opprinnelse baserer amerikanske tollmyndigheter (CBP) seg på prinsippet om enten **fremstilt i sin helhet**, eller **vesentlig bearbeiding** (*substantial transformation*), som innebærer at en vare får opprinnelse i det landet der den enten:

1. er fremstilt i sin helhet, eller
2. har gjennomgått vesentlig bearbeiding som endrer dens navn, karakter eller bruk – slik at den fremstår som et nytt og annerledes produkt.

Begrepet "*fremstilt i sin helhet*" er ikke nærmere definert i regelverket, men forstås som varer som er produsert i ett land uten bruk av utenlandske materialer. Dersom dette ikke er tilfelle, vurderes opprinnelse etter graden av bearbeiding.

Disse reglene fremgår delvis av **Title 19, Code of Federal Regulations, Part 134 – Country of Origin Marking**. Det er imidlertid viktig å merke seg at Part 134 primært regulerer krav til opprinnelsesmerking, og ikke er en uttømmende kilde til tollmessig opprinnelsesvurdering. **Selve opprinnelsen fastsettes i praksis av CBP gjennom administrativ praksis og tolkningsuttalelser.**

3.2 Eksempel på ikke-preferensiell opprinnelse: Laks og bearbeiding

Tabellen under viser hvordan ulike former for bearbeiding av laks vurderes når USA skal avgjøre opprinnelse. Vurderingene bygger på tidligere tolkningsuttalelser fra U.S. Customs and Border Protection (CBP):

Bearbeiding	Eksempel	Regnes som vesentlig bearbeiding?	Ny opprinnelse i bearbeidingslandet?
Sløying, rensing, frysing	Norsk hel laks eller filet fryses i EU	Nei	Nei – opprinnelse forblir Norge
Filetering	Norsk hel laks fileteres i Storbritannia	Ja	Ja – opprinnelse blir Storbritannia
Røyking	Norsk filetert laks røykes i Nederland	Ja – Men vurderingene varierer avhengig av sluttprodukt	Opprinnelse kan bli Nederland

Hermetisering	Laks kokes og hermetiseres på boks i Thailand	Ja	Ja – opprinnelse blir Thailand
Pakking/merking	Norsk filet pakkes om i Nederland	Nei	Nei – opprinnelse forblir Norge

3.3 Canada: Opprinnelsesregler for produkter i vareomfanget til USMCA-avtalen

Som tidligere oppgitt har Canada og Mexico fortsatt unntak for de gjensidige satsene for varer som er omfattet av vareomfanget til USMCA-avtalen. Nesten all sjømat fra Canada er inkludert her: Villfanget og oppdrettet fisk, skalldyr som hummer, krabbe og reker, samt bearbejdede produkter – forutsatt at de oppfyller opprinnelsesreglene i avtalen.

Merk at varer som følger en gitt frihandelsavtale får **preferensiell opprinnelse**, og normalt settes det egne opprinnelsesregler som er **forskjellig** fra produkter med “ikke-preferensiell opprinnelse». Siden unntaket for Canada og Mexico fra de gjensidige tollsatsene henger på USMCA-avtalen, må varer – dersom de skal inngå som en del av dette unntaket (og dermed oppnå nulltoll) følge den **spesifikke avtalens** opprinnelsesregler.

Avtalen krever enten at produktene er fremstilt i sin helhet eller at de har gjennomgått tilstrekkelig bearbejding når opprinnelse skal settes.

For kravet om fremstilt i sin helhet kan en ikke benytte importerte varer. For å tilfredsstille kravet for tilstrekkelig bearbejding – og dermed endre opprinnelse, for eksempel fra norsk til canadisk må en prosessere ytterligere enn filetering eller røyking, da dette ikke anses som tilfredsstillende i henhold til avtalen.

Den produktspesifikke regelen for fisk og sjømat i kapittel 03 lyder:

“A change to heading 03.01 through 03.05 from any other chapter”.

Dette betyr at en vare i posisjon 03.01–03.05 (fisk og visse fiskevarer) kun anses som CA-opprinnelse dersom eventuelle innsatsmaterialer fra utenfor USMCA tilhørte et annet kapittel enn 03. Dersom bearbejdingen ikke medfører at varen klassifiseres utenfor kapittel 03, vil den ikke oppfylle opprinnelseskravet i henhold til USMCA.

Men det finnes et unntak for skalldyr innenfor HS 0306.11-0308.90: Herunder ligger eksempelvis reker, krabber, Østers, Skjell eller kråkeboller, og for disse kan røyking alene være tilstrekkelig til å gi opprinnelsesstatus etter USMCA, så lenge røyking skjer i et partland og produktet endres fra en ikke-røykt til en røykt vare innen samme eller en annen relevant underposisjon.

3.4 Opprinnelsesregler for nye avtaler med USA – per nå ikke spesifisert

USA har nylig inngått flere rammeavtaler – såkalte handelsavtaler – men mange detaljer er fortsatt uklare. Avtalene vil trolig fungere som grunnlag for videre forhandlinger.

[Rammeavtalen](#) med **Storbritannia** er et godt eksempel. Per i dag finnes det ingen egne listeregler for opprinnelse i avtalen, noe som betyr at en kan anta at de **ikke-preferensielle** reglene fortsatt gjelder i handelen mellom UK og USA.

I praksis innebærer dette at prosesser som filetering og røyking er tilstrekkelig bearbeiding til å endre opprinnelsen på råvaren. Eksporterer man for eksempel hel norsk laks til UK, og den fileteres og/eller røykes der, vil ferdigvaren få britisk opprinnelse.

Avtalen legger også føringer for videre arbeid med opprinnelsesregler, og presiserer at:

«For å sikre at amerikanske og britiske bedrifter faktisk kan dra nytte av disse endringene, har begge land til hensikt å anvende opprinnelsesregler som maksimerer den bilaterale handelen og forhindrer at land utenfor avtalen bruker ordningen til å omgå tollsatser.»

Vi tar gjerne imot innspill på tema og problemstillinger dere ønsker belyst fra Sjømatrådet.

Ikke nøl med å ta kontakt med oss på e-post: insight@seafood.no

Referanseliste

- Customsmobile.com. (n.d.). CBP Ruling N284246. Hentet fra https://www.customsmobile.com/rulings/docview?doc_id=N284246#:~:text=and%20Border%20Protection%20.%E2%80%9D%20This%20ruling%20is%20being
- Customsmobile.com. (n.d.). CBP Ruling NY N333864. Hentet fra https://www.customsmobile.com/rulings/docview?doc_id=NY%20N333864&highlight=0305.41.00%2A#:~:text=In%20the%20case%20of%20the,Denmark%20for%20CBP%20marking%20purposes
- Customsmobile.com. (n.d.). CBP Ruling HQ H331430. Hentet fra https://www.customsmobile.com/rulings/docview?doc_id=HQ%20H331430&highlight=0304.95%2A#:~:text=In%20contrast%2C%20products%20D%20and,Products
- Customsmobile.com. (n.d.). CBP Ruling H034679. Hentet fra https://www.customsmobile.com/rulings/docview?doc_id=H034679&highlight=HQ%20H243645#:~:text=case%2C%20the%20breaded%20fish%20fillets,of%20China%20under%20CBP%20Regulations
- European Commission. (2025, April 25). EU's Q&A on Tariff Measures. Hentet fra https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_25_1930
- Federal Register. (n.d.). Title 19, Chapter I, Part 134 - Customs Regulations. Hentet fra <https://www.ecfr.gov/current/title-19/chapter-I/part-134>
- Global Trade Alert. (2025). US Tariff Measures Inventory. Hentet fra <https://globaltradealert.org/blog/US-Tariff-Measures-Inventory>
- Office of the United States Trade Representative. (n.d.). United States–Mexico–Canada Agreement (USMCA). Hentet fra <https://ustr.gov/trade-agreements/free-trade-agreements/united-states-mexico-canada-agreement/agreement-between>
- U.S. Customs and Border Protection. (2025, August 4). CSMS # 65829726 – GUIDANCE: Reciprocal Tariff Updates Effective August 7, 2025 [Cargo Systems Messaging Service-bulletin]. Hentet fra https://content.govdelivery.com/bulletins/gd/USDHSCBP-3ec7b5e?wgt_ref=USDHSCBP_WIDGET_2
- The White House. (2025, May 2). U.S. –UK Reach Historic Trade Deal [Faktanotat]. Hentet fra <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2025/05/fact-sheet-u-s-uk-reach-historic-trade-deal/>
- The White House. (2025, May 12). Modifying Reciprocal Tariff Rates to Reflect Discussions with the People's Republic of China [Presidentordre]. Hentet fra <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/05/modifying-reciprocal-tariff-rates-to-reflect-discussions-with-the-peoples-republic-of-china/>
- The White House. (2025, July 7). Extending the Modification of the Reciprocal Tariff Rates [Presidentordre]. Hentet fra <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/07/extending-the-modification-of-the-reciprocal-tariff-rates/>
- The White House. (2025, July 31). Further modifying the reciprocal tariff rates (Executive Order). Hentet fra <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/2025/07/further-modifying-the-reciprocal-tariff-rates/>
- The White House. (2025, July 31). Fact Sheet: President Donald J. Trump Amends Duties to Address the Flow of Illicit Drugs Across our Northern Border. Hentet fra <https://www.whitehouse.gov/fact-sheets/2025/07/fact-sheet-president-donald-j-trump-amends-duties-to-address-the-flow-of-illicit-drugs-across-our-northern-border/>